

így, a maga te-
írt feladatát

HÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 120 Lei,
fél évre 60 Lei, egyes szám 5 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár)
Református lelkészi hivatal, a hová-
lap szellemi részére vonatkozó mi-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Püspökválasztás.

Mire e sorok az olvasók kezébe kerülnek, az egyházkerületi elnökségre való szavazás határideje lejár. Tehát velük nem a választás eredményére akarok hatást gyakorolni, amint-hogy e nagyfontosságú kérdéssel dr Várady Miklós egyh. m. gondnok cikkem kívül, melynek egyrésze elvi alapokon tárgyalta azt, egyetlen egyszer sem foglalkoztam. Most azonban a szavazatok felbontása előtt szeretnék egy kissé megállni és a további teendőkre nézve gondolkodásra alkalmat adni mindazoknak, akiknek ezek hatáskörébe tartoznak.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznem, hogy a kerületi határozatnak a szavazatok beadási határidejére vonatkozó részét az első perctől kezdve nem láttam célravezetőnek, mert a kiszabott időt tulkevésnek tartottam. Az események vagy inkább az eseménytelenség igazolta, hogy csakugyan az volt. E határozat meghozatalánál ugyanis a közgyűlés tagjainak többségét az a gondolat vezette, hogy a szavazatok beadásáig, vagy ami még kívánatosabb lett volna, a szavazás megkezdéséig alkalmunk lesz a közgyűlés határozata után álláspontunkat a minisztériummal tisztázni, talán megértetni, de mindenesetre határozott, komoly, — a mi határozatunk komolyságához méltó — választ nyerni. Hiszen bennünket erre a lépésre a végső elszántság, szinte végső elkeseredés kényszerített. Az a lehetetlen helyzet, melyben esztendő óta tengődünk és vergődünk. Az az állapot, mely rosszabb ruszinszkói testvéreinkénél is, kiknek püspökválasztását szintén nem ismerte el a kormány, de azért a püspök működik a maga hatáskörében és vezeti a kerületet. De rosszabb a Jugoszláviában levő hitsorsosainkénál is, kik nem alakultak kifejezett egyházkerületté és püspököt sem választottak, de mint egyesült esperességek életképes szervezetben munkálkodnak és felelős választott vezetővel az élükön szép és eredményes működést fejtenek ki. Azt hittük, sikerül beláttatni

végre a mi holt pontra jutott, minden utód-állambeli reformátusokénál hátrányosabb helyzetünket és megnyerni a több, mint három év óta ígértett hozzájárulást kerületünk megszervezésének végső befejezéséhez. Csakhogy ennek kivételére vonatkozó rész hiányzott a közgyűlés határozatából. Másfelől a határozat felterjesztése után bekövetkezett nyári szünet miatt, mint azt előre sejtettük, idő sem volt a válaszadásra. Előbb ugyan elterjedt egy — mint később kitudt, — kósza hír a miniszter hozzájárulásáról, majd interwju jelent meg állítólagos miniszteri nyilatkozatról, mely szerint a kormány álláspontja ma is a régi. Hasonló szellemben írt Tőkés Ernő bukaresti ügyvivő is két levelet, majd mivel azokat szerinte, különösen Nagyváradon és környékén nem vették elég komolyan (nem tudjuk mi alapon mondja és mit akar vele mondani) egy nyílt levelet. Hivatalos válasz azonban tudtommal nem érkezett, viszont e különböző félhivatalos és kevésbé hivatalos megnyilatkozásokban ellentétes megokolás jut kifejezésre, mert hol a vallásügyi törvénytervezet letárgyalását, hol pedig a zsinat összehívását állítják fel követelmény, illetve kifogás gyanánt.

Többen azért abban a véleményben voltak, hogy leghelyesebb volna a szavazás megejtését, illetve az elrendelő határozat végrehajtását, vagy legalább a záró határidőt, akár elnökileg, akár az egyházmegyék elnökségének határozatával kitolni. Minthogy azonban ez technikailag nehezen, vagy alig lett volna kivihető, mert minden a megkezdett uton és néhány nap múlva már együtt lesznek a beküldött szavazatok.

De itt azután meg kell állanunk. Ez a legalkalmasabb idő és talán egyetlen alkalom is, hogy kerületünk ügyét a minisztériummal véglegesen tisztázzuk. A múlt év decemberében tartott gyűlés egy küldöttséget választott, hogy ebben az ügyben járjon el; keresse fel az illetékes tényezőket és kerületünk ügyét memorandumban terjessze a kormány elé. Ez a

küldöttség így, a maga teljességében különböző akadályok miatt feladatát nem végezte el. A ker. főjegyző és egyik tagja jártak ugyan más ügy kapcsán a kultuszminisztériumban és kerületünk helyzetét is szóváltatták, de a nyert megbízatást nem teljesítette.

Most van erre a legmegfelelőbb alkalom. A kényszerű mulasztást pótolni fogja és eljárásával nagy szolgálatot tehet kerületünknek és mindnyájénknak. De feltétlen a szavazatok felbontása előtt. Így távol áll minden személyi érdeknek még a látszata is és a miniszter is minden személyre való tekintet nélkül nyilatkozhatik. Elvégre, ma csak annyit tudunk, hogy a presbyteriumok két jelölt mellett csoportosultak és mind a két párt kilátásai egyenlők. Ma még egyáltalán nem lehet tudni, hogy ki kerül ki győztesen a választásból. Tehát egészen más az értéke minden hivatalos nyilatkozatnak ma a szavazatok felbontása előtt, mint az eredmény ismerése után.

Keresse meg a küldöttség — akár másokkal is kiegészítve önmagát — a kormányhoz vivő legcélravezetőbb utat, felhasználva minden összeköttetést. Tárja fel őszintén lehetetlen helyzetünket, melybe a meg nem értés, a bizalmatlanság és a különböző kormányok ellenkező felfogása sodort bennünket. Mutasson rá azokra az ellenmondásokra, melyek a három éven át többször megismételt ígéretekben szembeütköznek állanak előttünk. Különösen kettő a legfontosabb mindezek közül. Az egyik a kerület teljes újralakításának szükségtelensége, a másik a vallásügyi törvényekre hivatkozás feleslegessége. Szükségtelen az újraalakulás, mert kerületünket már a minisztérium is elismerte, mikor jelenlegi elnökség és főjegyző megbízatását tudomásul vette és velük s általuk a kerülettel hivatalos ügyekben ma is érintkezik. Felesleges a vallásügyi törvénytervezetre is várnunk, mert nekünk nem a püspök közjogi méltósága a fontos, még nem is a kilátásba helyezett állami adminisztratív anyagi támogatás, hanem a végleges elnökség beállítása. Mindazokat el lehet határozni a törvény elkészülte után is, de addig is adja meg a kormány a lehetőséget, hogy kerületünk élén a megválasztott püspökkel és főgondnokkal benső, eredményes munkát fejthessen ki.

Mindezeknél fogva ajánlom a szavazatok felbontásának elhalasztását addig az ideig, míg a minisztériummal — küldöttség útján — ismét tárgyalhatunk. Üres formaság ne legyen ennek akadály, mert nem szabad a jelen vezetőknél egy pillanatra sem felejtetniük, hogy

mekkora felelősség nyugszik vállainkon, mikor kerületünk jövője és a lelkészek sorsa is félig az ő kezükben van. A kormány hivatalosainak pedig szeretném nyomatékosan hangsúlyozni: lássák be, hogy ez a mi halódó állapotunk, mellyel hibánkon kívül minden utódállambeli reformátusokénál utolsóbb helyzetbe kerültünk, mennyire nem szolgál magának az államnak sem dicsőségére.

Debreczeni István.

Pásztori látogatás.*

Amikor lelkészértekezletünk igen tisztelt elnökének felkérésére a pásztori látogatásról szölok, jól tudom, hogy lelkésztársaink közül már sokan gyakorolják is ezt. Ezek a látogatások azonban accidentaliter és bizonyos alkalmakkor történnek. Én a *tervszerű és rendszeres* látogatásról akarok beszélni.

A pásztori látogatás a cura pastoralis legnagyobb sikerrel járó, de legnehezebben gyakorolható ága.

A legtöbb esetben sikerrel jár. Ha eredménytelen, úgy legtöbbször a pásztor személyében, vagy rendszerében van a hiba. Mert, aki az emberekkel való érintkezésében szögletes, türelmetlen, vagy gögös, hiába fog a munkához. Lehet valaki nagy tudós, kiváló szónok, társaságban jártas és mégsem alkalmas arra, hogy pásztori látogatást tegyen, az ilyennek csak az ajánlható, hogy, ha megváltozni nem tud, ne kezdjen hozzá, mert több kárt tesz, mint hasznot.

Több kárt tesz, mint hasznot, mert a pásztori látogatás a pastoralis theologia legnehezebben gyakorolható ága. Nagy elszántság kell — nem ahoz, hogy igazi hiveinkhez elmenjünk, hiszen az lelki öröm, hanem ahoz, hogy betérjünk a kétkedők, hitetlenek, gunyolódók, sőt ellenségeink házába. Már pedig, ha elhatároztuk, hogy pásztori látogatást fogunk végezni, kivételt nem tehetünk, minden hajlékot fel kell keresni, lakjék benne jóbarát, vagy ellenség, sőt az utóbbit szükséges igazán felkeresni! Az előbbieket ugyanis eljönnek hozzánk.

A látogatás nehézsége még egy másik, nem kevésbé fontos dologban határozódik. Magára kell venni, hordozni kell a pásztornak egy gyülekezet családjainak és egyéneinek gondját, fájalmát és lelkünkbe vág a közletről látott nyomor és szenvedés. Könnyű az irodából, vagy a szószékről nézni híveinkre, mikor megmosakodva, tisztességtudóan, némileg — ha ugyan van nekik — jobb ruhába öltözködve látjuk őket. De beletekinteni a nyomor fészkebe, hallani a szenvedé-

* A nagybányai egyházmegye lelkészértekezletének 1925. július 21-iki ülésén tartott előadás.

sek ezer és ezer fajtáját, a gyötrő panaszt — amit el kell hinni, mert előttünk van — ez nagyon próbára teszi a lelket.

Időnk sincs rá, de szükségtelen is most a pásztori látogatás irodalmával s elméletével foglalkozni. Az a pár szó melyet elmondok, tisztán a gyakorlati életből vett, teljesen a tapasztalaton nyugszik.

I. A pásztori látogatásnál kettős célt látok. Egy *aktív* és egy *passzív* célt.

1. A pásztori látogatás *aktív* céljának nevezném a *hívekre való közvetlen ráhatást*.

a) Legnagyobb szükségünk van e közvetlen ráhatásra az egyház *holt tagjainak*. Sajnos, még ott tartunk, hogy nagyon sok megkeresztelt egyén még egyháztagnak sem nevezhető. Ezekre nézve hiábavaló a legsikerültebb szónoki alkotás, hiába a legtehetségesebb szónok legmegindítóbb szónoklata, mert ezek *nem jönnek el a templomba*. Ha hozzájuk nem magyunk el, sohase kerülnek behatásunk alá. Ha Krisztus nem ment volna be Zakeushoz, Zakeus — úgy lehet — sohase adott volna kétszer annyit, helyet, amit patvarkodással szerzett.

b) Rászorulnak a közvetlen ráhatásra majdnem a fenti mértékben azok, kiknek szíve köves, vagy tövises talaj. Aki nem elég mély gondolkodásuk ahhoz, hogy, ha el is jönnek a templomba, végig hallgassák a beszédet, vagy ha végig hallgatják is, megszívleljék az igehirdető tanításait. Ezekre nagy hatással lesz a pásztor személyisége. Általánosan mondhatjuk, hogy a látogatás aktív célja a pásztor személyiségén keresztül valósítható meg. S éppen erre a csoportra tudunk hatni leginkább személyiségünk által.

c) Egyházas híveinknél a vallásos élet elmélyítése lesz a cél. Azáltal, hogy a pásztor személyéhez jobban kapcsolódnak, a személyen keresztül magához az egyházhoz is szorosabb kapcsolatokkal fűződnek. Abban a hitükben, hogy egy látható társaság tagjai, megerősíti őket az a tény, hogy a társaság reprezentálója nálunk volt, házukban járt, otthonukban kereste fel őket. Egyszersmind felhasználhatja a pásztor az alkalmat arra, hogy az egyháziasságot igaz vallásosságá mélyítse.

d) Végül az aktív cél egészen világos a mély, lelki — és egyszersmind igazán vallásos — életet élő híveinknél, kik végtelen örömet és boldogságot éreznek akkor, ha az, ki az ígét a szószékéről hirdeti nekik s akit ők valóban Krisztus szolgájának tartanak, betér házukba, érdeklődik életsorsuk és családi dolgaik iránt. Az ilyen mélyhitű családoknál tapasztalt szeretet és ragaszkodás kárpótolja a pásztor minden előbb és utóbb tapasztalt kellemetlenségért és tapintatlanságért.

2. Az aktív cél mellett *passzív* célt is látok a pásztori látogatásnál. E passzív cél: *megismerni az egyház tagjainak, a családoknak belső életét és más módon magunkévá nem tehető élettapasztalat szerzése*. Hihetetlen módon kiszélesedik a lelkipásztor látóköre, mert azáltal, hogy betekint a családok és az egyének életébe, azáltal, hogy feltárulnak előtte családi titkok s hogy hibeinek lelkivilágát, törekvéseit, célját, egyszóval multját, jelenét és remélt jövőjét megismeri: magába *az életbe* tekint bele. Lehet, hogy ez a látás fáj, de a tudásra szomjas pásztori lélek, miként a szivacs a vizet, úgy szívja magába a tapasztalatot, hogy aztán úgy a saját életében, mint az igehirdetésben és a lelkek pastorálásában értékesítse.

[Folyt. köv.]

Értesítés.

A Nagytiszteletű Egyházkerületi Főjegyző úr 907—1925. számú körlevelében a ref. elemi népiskolák használatára ajánlott tankönyvek egy részének ára még a kiadók által nincs megállapítva. Ha ezen könyvek árai közölve lesznek velem, azokat körlevélben **azonnal tudatni fogom** az Iskolák mélyen tisztelt Tantestületével.

Béres Károly,

egyházker. tankönyvbizományos.

Egyházi hírek

Több lelkésztiárs kérdésére „hogyan szereshető meg a lelkész neje részére a vasuti félárú-jegy váltására jogosító arcképes igazolvány”? közöljük a következőket: Az igazolványért a vál-lás- és művészetügyi miniszter urhoz román nyelvű kérvényt kell beadni az egyházkerületi főjegyzői hivatal utján. A kérvényhez, melyre 2 Lei ok-mány, 50 bani segély bélyeget kell ragasztani, csatolandó a legközelebbi vasuti állomásnál befizetett 5 Lei illetékről kiállított nyugta, egy darab, a fényes rész alján aláírott 10—6 centiméter mé-retű fénykép. A főjegyzői hivattallal közlendő a lelkész arcképes igazolványának száma [2. oldal balsarok]. Különben leghelyesebb, ha a lelkész urak a kerületi titkárhoz fordulnak, ki a felvilá-gosítást szívesen megadja.

Értékes adomány. Id. Szatmári János nagy-szalontai buzgó egyháztag, mintegy 3 hold földet adományozott egyházának azzal a rendeltetéssel hogy jövedelmét a templomtető állandó jókarban tartására fordítsák. Az ősz férfiúnak, ki a kerü-letünk nagyrésztében ismert kiváló énekes Szath-mári József szatmárnémeti-i presbiter édesatyja, a nagyszalontai presbyterium személyesen és jegyzőkönyvében fejezte ki köszönetét.

Bőkezű adakozások a nagyszalontai templom tatarozására. A nagyszalontai presbyterium Fráter Emil indítványára elhatározta, hogy templomát, melynek külseje megkopott, renováltatni fogja. Erre a célra maga az indítványozó 50.000 Leit és nagymennyiségű fuvart ajánlott fel. Példáját mindjárt többen követték s az elhatározó gyűlésen a következő adakozások történtek: Molnár Mihály 10.000, Nagy István 2000, Böszörményi Lajos, dr. Hadházy Kálmán, K. Balogh József, Kenéz Lajos, Bonczos Lajos, id. Szatmári János 1000—1000 Lei, Bagosi Ferenc pedig a szükséges mész- és cement mennyiséget ajánlotta fel. A munkálatok 170.000 Leiba kerülnek, melyből a még hiányzó 100.000 Leit is adakozás útján szándékszik összehozni a presbyterium.

György Endre egyetemes konventi tagot a presbiteri világszövetség ezidei jubiláris nagy gyűlésén, Cardiffban, kitüntető figyelemben és kiváló megtiszteltetésben részesítették az egybegyűlt atyák. A megnyitó ülésen, a föld kerekéről összesereglett küldöttek és résztvevők testvéri üdvözlése kapcsán, az elnök leszállván az emelvényről, György Endre elé lépett és őt tiszteletteljesen szeretettel köszöntötte, mint a presbiteri világszövetség legrégibb, érdemdús tagját, szívből kívánva életére és működésére a jóságos Isten áldó kegyelmét. Az elnöki üdvözlésre György Endre meghatottan és méltó módon válaszolt. E kölcsönös testvéries nyilatkozatok elhangzása alatt az összes gyűlési tagok fennállással adtak kifejezést György Endre iránt érzett őszinte tiszteletüknek és nagyrabecsülésüknek. Azonnal közhírré lévén, hogy az elnök által annyira megtisztelt férfit a magyar református egyház egyik illusztris delegátusa: sokszorosan fokozódott az érdeklődés a magyarság iránt is, amely körülmény mindenesetre jótékony kihatású marad a magyar egyházi vonatkozású ügyekre és állapotokra nézve is.

Lelekészválasztás. Harsányi Sándor elhunytával megüresedett turkevei lelkészi állásra a gyülekezet Tóth Lajos karánsebesi lelkésztársunkat választotta meg. Az itt sok küzdelemmel élt testvérünk előhaladásának szívből örülünk, de közzülünk való távozását őszintén sajnáljuk.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Győrök, Arad-megye)

a legutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.]

harangot,

6

Szerkesztői üzenetek...

T. L. Az esperes urhoz írott levelének különösen második részét jó volna egy kis cikkben nyilvánosságra hozni; az „Apró írásk...” rovatba igen jól beillenek. — **S. I. B.-Ujjak.** Az iratokat küldeni fogom; az érintett kérdésben teljesen egyetértek. Az emberek egy részén nem lehet ma eléggé csudálkozni. — **D. L. Erábrány.** A lelkészi kör konferenciáról a legközelebbi számra légy jó referádát küldeni, már az előbbiről sem kaptam. A szalontait nem hozhattam, mert akkora már kiszedték az „Ev. Munkás”-ból. — **Többször.** Az elmaradt számokat a Kiadóhivatalnál, vagy közvetlenül a Kiadónál kell megreklamálni. — **K. I. Bályok.** Az odiseát járt referádát végleg elkellett hagynom, mivel második beküldése után közvetlenül nem jöhetett, a nyomdai-szünet miatti késéssel pedig végleg elvesztette aktualitását. Gondnok-iktató gyűlések mikor lesz?

Hivatalos rész.

908—1925.

A kebelbeli egyházak igen tisztelt Lelkészi Hivatalainak és Iskolaszékeinek.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület a főhatósága alá tartozó elemi népiskolákba s a más jellegű elemi iskolákba járó ref. vallású tanulók vallásoktatására az egyházkerületünk kiadásában megjelent következő vallástani kézikönyvek kötelező használatát rendeli el, folyó évi szeptember egytől kezdődőleg:

A református gyermek első valláskönyve, az elemi iskolák II. osztálya részére, írta Zöld Mihály, ref. lelkész. Ára 15 L.

Református Vallástani kézikönyv, az elemi iskolák III. oszt. számára, írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-intézeti igazgató. Ára 17 Lei.

Református Vallástani kézikönyv, az elemi iskolák IV. oszt. számára, írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-intézeti igazgató. Ára 17 Lei.

Egyháztörténet, az elemi iskolák V. osztálya részére, írta Nánay Béla, ref. vallás tanár. Ára 23 Lei.

Református Keresztény Vallástani, az elemi iskolák VI. oszt. számára, írta Szappanos Károly, ref. vallástani lelkész. Ára 23 Lei.

A középiskolák I. és II. osztályaiba pedig:

Az Ó-szövetségi kijelentés története — [Bibliai ismeret]. Kézikönyv a középiskola [polgári, gimnázium, lyceum, fiú- és leányiskolák] I. oszt. részére, írta Farkas Kálmán, főgimn. tanár. Ára 25. Lei.

Az Új-szövetségi kijelentés története — [Bibliaismeret]. Kézikönyv a középiskola [polgári, gimnázium, lyceum, fiú- és leányiskolák] II. oszt. részére, írta Farkas Kálmán, főgimn. tanár. Ára 25 Lei.

Összes vallástani kézikönyveink a polgári és katonai hatóságok által cenzurázva vannak, így azok minden követelményeknek teljesen megfelelnek.

Az egyházkerület közgyűlése 57—1923. sz. határozatával a Vallástani Kézikönyvek kiadásával és főbizományosságával Béres Károly nagyváradi könyvnyomdatulajdonost és könyvkereskedőt bízta meg. Főbizományosunk a Vallástani Kézikönyvek bizottságilag megállapított bolti áraiból nagybani vételnél 10 százalék engedményt köteles adni egyházainknak és iskoláinknak. Csomagolásért — a postadíjon felül — az elküldött könyvek bolti árának 2 százalékát számíthatja fel a megrendelő terhére.

Figyelemztetjük az iskolák vezetéségeit, hogy a mi kerületünk új valláskönyveinek mellőzése a Népisk. Szerv. és Szolg. Pragmatica 166. §-j) pontja értelmében *segyelmi vétség*.

Folyó évi október hó elején kerül forgalomba kiadásunkban a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület 25/a—1925. számú határozatával kinyomatni elrendelt

Királyhágómelléki Énekeskönyv,

mely a költségek legkisebbé redukálása miatt a hangjegyek elhagyásával lesz nyomtatva. Ezen énekeskönyv nagyon csinos, izléses, tartós, egész vászon — nem papír — kötésben lesz előállítva.

A kis alaku, petit betűvel nyomtatott Énekeskönyv ára:
1—9 darabig netto Lei 60.—
10 darabon felül „ Lei 55.—

A ciceró betűvel nyomtatott és idősebb híveink által is könnyen olvasható nagy betűs Zsoltár szintén csinos, tartós egész vászon kötésben lesz előállítva. Ára:

1—9 darabig netto Lei 68.—
10 darabon felül „ Lei 62.—

Énekeskönyveink kiadásával és forgalomba hozatalával is Bérés Károly könyvkiadónk van megbízva, kihez a megrendelések intézendők.

Oradea-Mare—Nagyvárad, 1925. aug. 22.

Csernák Béla,
egyházak. főjegyző.

923—1925. szám.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület közép-foku fiú- és leányiskolái (polgári, felső leány és kereskedelmi, lyceum, vagy gimnázium) tekintetes Igazgatóságainak.

Addig is, amíg az egyházkerület megfelelő módon intézkedik, átmenetileg és ideiglenesen az 1925—26. iskolai évre a tankönyvkiadó-bizottság, tekintettel arra, hogy csak Romániában kiadott és miniszterileg approbált kézikönyvek használhatók, az iskolák csoportosításával a következő vallástani kézikönyvek használatát javasolja:

A) Polg. iskolák, felső leányiskolák és lyceumok I—IV. osztályai számára:

I. o. Farkas K.: *Ó-szövetségi kijelentés.*

II. o. Farkas K.: *Új-szövetségi kijelentés.*

III. o. Nánay B.: *Egyháztörténelem.*

IV. o. Szappanos K.: *Ref. keresztyén vallás.*

B) Felső leányiskolák, lyceumok és gimnáziumok V—VIII. osztályai számára:

V. o. Dr Kecskeméthy István: *Kis vallástörténet.*

VI. o. Révész Imre: *A keresztyénség története.*

VII. o. Révész Imre: *A magyar protestánsizmus története.*

VIII. o. Dr Makkay Sándor: *Kegyelemből, hit által.*

Felhívhatnak a vallás tanárokat, hogy e tankönyvekre, valamint e tananyag beosztásaira vonatkozó észrevételeiket, illetve javaslatokat folyó évi október 15-ig terjesszék be a tankönyvkiadó-bizottság elnökségéhez.

Oradea-Mare—Nagyvárad, 1925 augusztus 25.

Sulyok István s. k.,
t. k. biz. elnök.

Csernák Béla,
egyházak. főjegyző.

907—1925.

A kebelbeli egyházak igen tisztelt Lelkeszi Hivatalainak, Iskolaszékeinek.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület főhatósága alá tartozó elemi népiskolákban a tankönyvkiadó bizottság a következő tankönyvek használatát ajánlja az 1925—26. tanévre:

I. osztály.	Lei	Approbálási szám:
Imádság	1.—	Cenzurázva
Dr Caba A. <i>Fononimicai ABC és olv. könyv</i>	22.—	45591—1924
II. osztály.		
Zöld M. A. <i>ref. gyermek első valláskönyve</i>	15.—	Cenzurázva
Dr Caba A.—Nagy V. <i>Magyar o. könyv II. o.</i>	22.—	45591—1924
Dr A. Caba, <i>Abecedar Fononimic, I. și II.</i>	25.—	45591—1924
III. osztály.		
Nagy V., <i>Ref. Vallástani kézikönyv III. o.</i>	17.—	Cenzurázva
Dr Caba—Nagy, <i>Magyar olv. könyv III. o.</i>	24.—	45591—1924
Dr A. Caba, <i>Manual de limba Română</i>	24.—	45591—1924
Toma Cocișiu, <i>Legende Românilor III. o.</i>	3.—	1096—1924
Stefaneșcu, <i>Geografia județului Bihor</i>	16.—	319—1924
Dr Caba—Coroiu—Nagy, <i>Biharm.k. térképe</i>	8.—	2844—1923
IV. osztály.		
Nagy V., <i>Ref. Vallástani Kézikönyv IV. o.</i>	17.—	Cenzurázva
Dr Caba—Nagy, <i>Magyar Olv. könyv IV. o.</i>	26.—	45591—1924
Dr. A. Caba, <i>Manual de limba română</i>	24.—	45591—1924
Toma Cocișiu, <i>Istoria Românilor IV. o.</i>	—	1096—1924
P. Dulfu, <i>Geografia României</i>	—	395—1922
Dr Muresan—Dr Ioanovici, <i>Constitutia Patriei</i>	19.—	35809—1922
Sebestha—Bányai, <i>Természettan</i>	8.—	Hiv. kiadás
V. osztály.		
Nánay Béla, <i>Egyháztörténet</i>	23.—	Cenzurázva
Több népisk. tanító, <i>Magyar Olvasókönyv</i>	—	45591—1924
Dr A. Caba, <i>Manual de limba română</i>	24.—	45591—1924
Toma Cocișiu, <i>Istoria Românilor V—VI. o.</i>	—	1096—1924
P. Dulfu, <i>Geografia Continentelor</i>	—	395—1922
Dr Muresan—Dr Ioanovici, <i>Constitutia Patriei</i>	19.—	35809—1922
Szeiler Miklós, <i>Természettan és vegytan</i>	—	4715—1922
VI. osztály.		
Szappanos K., <i>Ref. Keresztyén vallás</i>	23.—	Cenzurázva
Több népisk. tanító, <i>Magyar Olvasókönyv</i>	—	45591—1924
Dr A. Caba, <i>Manual de limba română</i>	24.—	45591—1924
Toma Cocișiu, <i>Istoria Românilor V—VI. o.</i>	—	1096—1924
P. Dulfu, <i>Geografia Continentelor</i>	—	395—1922
Dr Muresan—Dr Ioanovici, <i>Constitutia Patriei</i>	19.—	35809—1922
Szeiler Miklós, <i>Természettan és vegytan</i>	—	4715—1922

A vallástani órákra minden növendék — kerületi közgyűlési határozat folytán — *Énekeskönyvvel* is köteles magát ellátni. Fenti kézikönyvek miniszterileg is approbált könyvek s használatukat az oradea-mare-i [nagyvárad]i tankerület főinspektora is ajánlotta. Ajánljuk biharm. iskoláinknak megvételre a dr Caba A., Coroiu Péter és Nagy Vilmos által készített új Biharmegyei fal térképét, mely nagyban 120 Leiert s kicsinyben a tanulók számára 8 Leiert kapható.

Oradea-Mare—Nagyvárad, 1925. aug. 22.

Csernák Béla,
egyházak. főjegyző.

Pályázat.

A feketegyarmati (Jarmata-neagra) ref. egyház pályázatot hirdet a kántorsággal egybekötött nagyobb vegyes iskolai tanítói állásra.

Fizetése: 1. 175 Lei. 2. 750 lit. buza. 3. 750 lit. árpa, vagy tengeri. 4. 20 m³ tűzifa. 5. 70 tanköteles után 70 véka árpa. 6. 70 tanköteles után 70 csirke. 7. 70 Lei tandíj. 8. 4 drb. legeltetési jog. 9. Tanítói földvélteli alap kamatja. 10. 7 és fél kat. hold szántóföld, melynek adóját az egyház fizeti. 11. 1 kat. hold kényszerbérleti szántóföld. 12. Az iskolák részére adott 5 kat. hold fele része. A 11., 12. pont alatti földek bérletét és adóját az illető tanító fizeti. 13. Kántorságért 7½ hl. buza.

Kötelességei: III—VI. o., esetleg VII. vegyes osztálynak is tanítása. Kántori teendők végzése. Ismétlő

iskolások tanítása. Kanónikus órákon, vagy lelkész akadályoztatása esetén istenítisztelet végzése.

Pályázhatnak elsősorban, kik a nostrifikáló vizsgát már letették; másodsorban, kiknek vizsgája folyamatban van, vagy akik most végeztek. Pályázati határidő 1925 szeptember 20.

Kérvények okmányokkal felszerelve a ref. lelkesi hivatalhoz küldendőek.

Feketegyarmat—Jermata-neagra, 1925. aug. 27.
U. p. Zerindul-mare.

Szűcs József,
ref. lelkész.

Pályázat

a nagyszalontai református egyház három tanítói állására.

Javadalom: Hónaponként 3 q buza, melynek értéke minden harmadik hónap első napján folyó árban lesz megállapítva és pénzben kifizetve. Ha a tanító családos ember, akkor neje számára egy évre 2 q buza és minden gyermek számára 2—2 q.

Kötelessége az iskolaszék által reábizott osztályban a növendékeket az érvényben levő tanterv szerint tanítani. — Pályázhatnak olyan okleveles férfitanítók, akik a nostrifikáló vizsgát letették.

Lakást vagy természetben ad az egyház, vagy pedig az államilag megállapított lakbért fizeti.

Az okmányokkal kellően felszerelt kérvényeket folyó évi szeptember 16-ig kell Böszörményi Lajos esperes-lelkészhez Nagyszalontára beküldeni.

Pályázat.

A hegyközszenzimrei református egyház presbiteriuma katonai szolgálatra bevonult kántortanítója helyettesítésére — annak katonai szolgálata tartamára — pályázatot hirdet.

Javadalom: 1. Természetbeni lakás (3 szoba, konyha, kamara, mellékhelyiségek). 2. Agrárreform végrehajtásából nyert 24 kat. hold szántóföld. 3. 3 öl beszállított tűzifa. 4. $\frac{5}{8}$ fajzás és legeltetési jog. 5. 2 mm. buza. 6. 1650 Lei készpénz. 7. Megváltás alatt levő tandíj cirka 60 gyermek után 1 véka buza, 1 véka csős tengeri, 1 csirke és 10 Lei gyermekenként. 8. Ismétlő iskola tanításáért a községtől 25 Lei és 1 mm. buza. 9. Stólából álló rendes tanítói járandóságnak megegyezés szerinti részlete, illetve hányada.

Kötelesség: I—VI. oszt. fiu növendékek tanítása az érvényben levő tanterv s felsőbb hatósági utasítások szerint. Kántori teendők végzése, egyh. jegyzőség. Ismétlő iskolások oktatása. Lelkész esetleges akadályoztatása esetén szószéki szolgálat.

Pályázhatnak a tanügyi minisztérium által előírt, minden vizsgát sikerrel letett, orgonázásban jártas férfitanítók, kiknek személyes megjelenése feltétlenül szükséges.

Pályázati határidő szeptember 13, amikor a választás is megejtetik.

Férfitanító hiányában az állás nőtanítóval is is betöltetik.

Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Hegyközszenzimre, 1925 augusztus 20.

Presbiterium.

Pályázati hirdetés.

Az érmelléki egyházmegyébe bekebelezett ottományi református egyház pályázatot hirdet a lemondás után megüresedett orgonista kántortanítói állásra.

Fizetése: ez idő szerint havonként előre egyenlő részletekben fizetendő évi 9000 Lei készpénz, 14 kat. hold kántori és tanítói föld, a bizottság értékelése szerint 7000 Lei, 10 kat. hold kényszerbérleti föld, 6 legelőjogért községtől ezidőszent évi 600 Lei, stóla egyházkerület megállapítása szerint, lakás természetben (2 szoba, konyha, melléképület.) A föld mind szántó.

Egyházi földek minden adóját az egyház fizeti, kényszerbérleti földek adóját és költségeit tanító.

A földek ez évi minden termése távozó tanítót illeti. Megválasztott tanító elődjével a konyhakert ez évi termésére megegyezhetik.

Kötelessége III—IV. vagy a hozzá beosztott osztályok vezetése, kántori teendők végzése, egyházi jegyzőség, lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése, egyházépítő munkában lelkésznek segítkezés, énekkar szervezése, faiskola vezetése.

Az egyház a költöztetéshez a legközelebbi állomásig (Margitta, Székelyhid vagy Érmihályfalva) fuvar ad, vasuti fuvar nem térít meg.

Személyes bemutatkozás előnyös, de vasuti költséget az egyház nem fizet.

Pályázati határidő 1925 szeptember 13. Megválasztott az állást tartozik azonnal elfoglalni.

Otmani—Ottomány, 1925 augusztus 9.

2—2

Egyháztanács.

Pályázat.

Ghiorocon (Györök, Arad m.) bevonulás folytán megüresedett kántortanítói állásra (esetleg nő) helyettest keresünk. A bevonult tanító 14500 Lei készpénzfizetésének 70 százaléka, fűtés, villanyvilágítás, egészséges, csinos lakás, kerthasználat a helyettest illeti. Román nyelv tanításához szükséges képesség természetesen fontos. Muzikálitás és nyelvtudás az Arad melletti villamos forgalmu kies gócponton anyagi előnyt jelent. A jóakaratu lelket sokat ígérő jóakarát várja. Az állás elfoglalása égetően sürgős.

Református presbiterium.

Csereajánlat. A fogyvásárhelyi ref. lelkész állást hasonló lelkési állással elcserélném. Ajánlatokat cimemre kérem. — Hodor István, ref. lelkész.

Harangokat,

vas harangszerelőanyagokat ajánl és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-öntődéje

ARAD, Strada Bariliu No. 10-21. Alapított 1840.